

Állam és egyház kapcsolata Kelet-Közép-Európában

1945 és 1989 között – intézmények és módszerek

Szervezők: Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest

Posticum – Movimentum Iuventutis Christianae Egyesület, Nagyvárad

Időpont: 2012. október 18–20.

Helyszín: Nagyvárad, Posticum Kulturális Központ, Teiului u. 26. sz.

www.posticum.ro

[POSTICUM 3D PANORÁMA](#)

PROGRAM

2012. október 18., csütörtök

délután – Érkezés

19:00 – Vacsora

2012. október 19., péntek

9:00-9:20 – Megnyitó

I. szekció: Az ellenállás és a leszámolás kezdete. Moderátor: Cristian Vasile

9:20–9:50 – Balogh Margit (kandidátus, Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Történettudományi Intézet, tudományos főmunkatárs, Budapest): *Szentszéki képviselők a szovjet hatalmi zónában, 1944–1950*

9:50–10:20 – Gyarmati György (kandidátus, ÁBTL, főigazgató, Budapest): *Rómába rendeltetés vagy budapesti per-kreálás. (Rákosi Mátyás – és az MKP – dilemmája 1948 végén, a Mindszenty József elleni hadjáratban)*

10:20–10:50 – Mikó Zsuzsanna (drd, Magyar Nemzeti Levéltár, főigazgató, Budapest): *A magyar katolikusok elleni bírósági eljárások típusai, 1956–1963*

10:50–11:20 – Csendes László (PhD, CNSAS volt elnöke): *Párbeszéd a börtönben. Egyház és állam viszonya a román kommunizmus első évtizedében*

11:20–11:50 – Szünet

II. szekció: A nemzeti egyház paradigmája az államszocializmusban és az ateista propaganda.

Moderátor: Balogh Margit

11:50–12:20 – Cristian Vasile (PhD, Nicolae Iorga Történettudományi Intézet, tudományos kutató, Bukarest): *A Román Ortodox Egyház és a kommunista hatalom. Újabb történelmi források felkutatása*

12:20–12:50 – Dorin Dobrinu (PhD, A. D. Xenopol Történettudományi Intézet, tudományos kutató, Iasi): *A román ateista propaganda, 1948–1989. Modellek, korszakok, szereplők*

12:50–13:20 – **Vita**

13:30–14:30 – Ebédszünet

III. szekció: Túlélési stratégiák és az üldöztetés újabb formái. Moderátor: Dorin Dobrinu

14:30–15:00 – Bánkuti Gábor (PhD, Pécsi Egyetem – Bölcsészettudományi Kar, tanársegéd, Pécs): *Túlélési stratégiák a szétszórásban. A jezsuiták*

15:00–15:30 – Szabó Csaba (PhD, Collegium Hungaricum, igazgató, Bécs): *Gondolatok a „néma légión” tagjairól*

15:30–16:00 – Vörös Géza (történész-levéltáros, ÁBTL, Budapest): *Sasfiókák a viharban. Egy gyermekmentő pap meghurcoltatásai a diktatúra évtizedeiben*

16:00–16:30 – Bandi István (történész-levéltáros, ÁBTL, Budapest): *Gyermekek ellen nincs osztályharc. (Állambiztonsági eljárások az egyházi iskolák diákjai ellen 1950–1970 között)*

16:30–16:50 – Szünet

IV. szekció: Kompromisszum és kiűtkeresés a püspöki aulákban. Moderátor: Gyarmati György

16:50–17:20 – Nagy Mihály Zoltán (PhD, Posticum – Egyháztörténeti és Társadalomtudományi Intézet, programfelelős, Nagyvárad): *Márton Áron püspök szabadon bocsátása – kísérlet a romániai katolikus egyház helyzetének rendezésére?*

17:20–17:50 – Denisa Bodeanu (PhD, Bukarest): *Márton Áron püspök a CNSAS Levéltárában*

17:50–18:20 – Jánosi Csongor (drd, Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Református Tanárképző Kar, Kolozsvár): *A Romániai Református Egyház az '50-es, '60-as években. Egyház és állam viszonyrendszere a korabeli püspökválasztások alapján. Értelmezési kísérlet*

18:20–18:50 – **Vita**

19:00 – Vacsora

2012. október 20., szombat

V. szekció: Állami és egyházi levéltárak a jelenkori egyháztörténet-írás szolgálatában.

Moderátor: Nagy Mihály Zoltán

9:00–9:30 – Laura Stancu (PhD, CNSAS Levéltára, igazgató, Bukarest): *A CNSAS Levéltára a legendáktól az (újja)szervezésig*

9:30–10:00 – Sipos Gábor (PhD, Erdélyi Református Egyházkerület Levéltára, főlevéltáros, Kolozsvár): *A kommunizmus korának forrásanyaga az erdélyi református levéltárakban*

10.00–10:30 – Bernád Rita (PhD, Gyulafehérvári Érseki- és Káptalani Levéltár, főlevéltáros, Gyulafehérvár): *Kutatási lehetőségek a romániai katolikus levéltárakban*

10:30–11:00 – Lázár Csilla (Márton Áron Múzeum, igazgató, Csíkszentdomokos): *A csíkszentdomokosi Márton Áron Múzeum. Gondolatok egy egyháztörténeti kiállítás kapcsán*

11:00–11:30 – Zombori István (PhD, Magyar Egyháztörténeti és Enciklopédiai Munkaközösség – Historia Ecclesiastica Hungarica Alapítvány, főszerkesztő, Szeged): *Az egyházüldözés forrásai: gyűjtés, feldolgozás, publikálás*

11: 30–12:30 – **Kerekasztal: Hol tart ma a jelenkori egyháztörténet-írás?**

13:00 – ebéd